

Пише: Оливер Ивановић
уторак, 16 јануар 2018 12:02

"У ПОСЛЕДЊИХ ПАР ГОДИНА У МИТРОВИЦИ СМО ИМАЛИ ПРЕКО ПЕДЕСЕТ СЛУЧАЈЕВА ПАЉЕЊА АУТОМОБИЛА, БАЦАЊА РУЧНИХ БОМБИ И ДВА НЕРАЗЈАШЊЕНА УБИСТВА. СВЕ СЕ ТО ДЕШАВА НА ТЕРИТОРИЈИ ОД ДВА И ПО КВАДРАТНА КИЛОМЕТРА, КОЈА ЈЕ ПОТПУНО ПОКРИВЕНА СИГУРНОСНИМ КАМЕРАМА. ОЧИГЛЕДНО ЈЕ ДА СЕ ПОЛИЦИЈА БОЈИ ДА СЕ НЕ ЗАМЕРИ ПОЧИНИОЦИМА, ИЛИ СУ ПОЧИНИОЦИ УВЕЗАНИ СА БЕЗБЕДНОСНИМ СТРУКТУРАМА"

Оливер Ивановић је необична политичка зверка. У младости је желео да буде пилот, али је због урођене очне мане морао да напусти студије на Ваздухопловној академији у Загребу и вратио се на Косово, где је постао инжењер и шампион у каратеу. Шира јавност је за њега чула након завршетка косовског рата 1999, где се појавио као један од лидера "чувара моста" који су контролисали мост који спаја северну и јужну Косовску Митровицу. Након октобарских промена био је једно време на челу Српског националног већа, али је брзо пао у немилост Београда, између осталог зато што се отворено залагао за излазак Срба на косовске изборе. У два наврата био је посланик у парламенту Косова, а од 2008. до 2012. и државни секретар у Министарству за Косово и Метохију док је министар био Горан Богдановић. Сем тога један је од ретких српских политичара који течно говори албански.

У јануару 2014. Ивановић је изненада ухапшен на основу оптужнице за ратне злочине коју је против њега подигао тужилац Еулекса, правосудне мисије Европске уније на

Пише: Оливер Ивановић
уторак, 16 јануар 2018 12:02

Косову. Ово је за многе био шок, јер Ивановића до тада нико, чак ни екстремни албански националисти, није доводио у везу са ратним злочинима. Оптужница га је теретила да је као члан српских паравојних формација у два наврата (1999. и 2000.) организовао малтретирање и убиства албанских цивила у Митровици. Током већег дела суђења, које је трајало три и по године, Ивановић је боравио у затвору, најпре у Приштини, а затим, после штрајка глађу у Митровици, да би последњих шест месеци провео у кућном притвору. Првостепено је по једној тачки оптужнице осуђен на девет година затвора, док је по другој ослобођен. Пуштен је на слободу тек у јуну ове године, након што је косовски Апелациони суд потврдио ослобађајућу пресуду, док је осуђујућу поништио и наложио поновно суђење. Иначе, огромна већина сведока оптужбе одбила је да на суду терети Ивановића, а већина посматрача оценила је процес као монтиран.

Ко год је мислио да ће се Ивановић након овог третмана повући из политике, грдно је погрешно: прошлог месеца је најавио да ће се на локалним косовским изборима, који ће се одржати крајем октобра, кандидовати за градоначелника Митровице, што је изазвало нови талас невоља: запаљен му је аутомобил, а поједини чланови његове странке (Грађанска иницијатива СДП) изненада су одлучили да му окрену леђа.

Разговор са Ивановићем вођен је у Београду где, како каже, проведе бар неколико дана сваког месеца како би се на кратко одморио од атмосфере тескобе и страха која у последње време обавија Митровицу.

ВРЕМЕ: Када сте након три и по године коначно изашли на слободу, да ли сте уочили да се нешто променило на северу Косова ?

ОЛИВЕР ИВАНОВИЋ: Да, ситуација се променила на горе. Невероватан је осећај угрожености, страха код народа. Од стотинак људи са којима сам разговарао током првих пар недеља на слободи, нема ниједног који у првих пар реченица није поставио питање безбедности. Да се одмах разумемо: ти људи се не боје Албанаца него Срба, локалних кабадахија и криминалаца који се возе у џиповима без таблица. Дрога се продаје на сваком ћошку, сваки родитељ стрепи због тога. Било је тога и раније, али не у оволикој мери и нису се ти људи понашали бахато као сада. Полиција све то гледа и не реагује, па се грађани осећају незаштићено, иако су у косовској полицији на северу све наши људи, Срби. Неки од њих су искусни полицајци који су раније радили за МУП Србије, али ни они не раде ништа.

Пише: Оливер Ивановић
уторак, 16 јануар 2018 12:02

Илустрације ради, у последњих пар година у Митровици смо имали преко педесет случајева паљења аутомобила, бацања ручних бомби и два неразјашњена убиства. Све се то дешава на територији од два и по квадратна километра, која је потпуно покривена сигурносним камерама. Очигледно је да се полиција боји да се не замери починиоцима, или су починиоци увезани са безбедносним структурама. Неки кажу да је полиција просто неспособна, али тешко ми је да поверујем у то. Мислим, јесу они неспособни, али не баш толико.

И вама је недавно запаљен аутомобил, а починиоци нису нађени.

Да, аутомобил су ми запалили чим сам најавио да ћу се кандидовати за градоначелника. Прво су запалили аутомобил Драгиши Миловићу, доктору из Звечана са којим сам разговарао о састављању заједничке листе за ту општину, а одмах затим и мени. Било је довољно да нас виде заједно пар пута како разговарамо.

Ко су људи који раде такве ствари?

То су криминалне структуре увезане са политиком у којима влада паничан страх од наше кандидатуре. За некога ко има инфраструктуру, ко располаже огромним новцем и има подршку Владе Србије, наша мала странка не би требало да представља проблем. Они, међутим, знају шта народ о њима мисли и боје се да ће изгубити ако грађани буду имали алтернативу. На прошлим локалним изборима алтернативе није било – ја сам био у затвору, а Миловић се није кандидовао. Сад су паници.

Неки од људи са ваше листе су се напрасно предомислили...

Да, најновији пример је доктор Зоран Спасојевић, који је био шести на нашој листи. Доктору Спасојевићу су седам дана пре него што се повукао са листе укинули специјализацију. Преместили су га пред крај специјалистичких студија у Београду које је платио из свог џепа у Лепосавић, наводно због хитне потребе. То је био сасвим очигледан притисак на њега да се повуче. Он тада није попустио, али је, након што су га два дана ломили, ипак одустао од кандидатуре и јавно подржао Српску листу. Могу само да замислим чиме су му претили јер једног таквог човека није лако сломити.

Народни посланик Славиша Ристић је недавно у интервјуу за "Време" изнео сличне оптужбе и рекао да су те криминалне структуре директно повезане са Српском напредном странком

али ни он није поменуо никога по имену и презимену

Сами сте рекли да је север Косова мала средина

зашто се нико не усуђује да јавно каже ко су ти људи од којих сви стрепе

?

Зато што у оваквим случајевима не треба спекулисати ако немате чврсте доказе, а ако их имате, морали бисте да их изнесете правосудним органима пре него што их изнесете у јавност. Имам утисак да су и судије и тужиоци у страху од њих. У мом случају, очигледно да тога није било, него су ме одмах стрпали у притвор и држали тамо три године без икаквих доказа. Могли су слободно да ме оптуже и за земљотрес у Мексику, јер сам за то исто онолико крив као за оно за шта ме терете.

Да ли су и вас убеђивали да повучете кандидатуру?

Не, они добро знају да би то било бесмислено. Ни ауто ми нису запалили да би уплашили мене, него људе око мене. У томе су у извесној мери и успели јер је четворо кандидата са листе СДП досад одустало. Жао ми је што морам да кажем да су неки моји бивши страначки другови из СДП, прелетачи, у томе играли нечасну улогу, преносили су поруке и упозорења... Поднео сам кривичну пријаву против Н.Н. лица због три случаја застрашивања, прво српском а затим и косовском тужилаштву. Очекујем да неко реагује, јер ако се овако настави, биће тешких последица.

Трагично је да после осамнаест година живота у страху од екстремних Албанаца Срби сада страхују од екстремних Срба и исељавају се због тога. До те промене је дошло док сам био у затвору и ја је можда боље уочавам него они који су то проживели постепено, али је очигледно: људи су преплашени и ћуте или се пакују за селидбу.

Ако држава не предузме нешто да се овај тренд заустави, постоји озбиљна опасност да

Пише: Оливер Ивановић
уторак, 16 јануар 2018 12:02

се север Косова сруши и да све што смо чували свих ових година нестане. Раније смо знали где је фронт, али сад не знамо јер је фронт међу нама.

Очигледно се иде на то да се на северу успостави монопол Српске листе на политичко представљање Срба, а то је странка чији лидери поносно изјављују да су
"
глас и рука Александра Вучића на Косову
"...

За разлику од Београда, где се политички сукоби углавном одвијају на вербалном нивоу, ми на Косову смо преки, склони да планемо и жестоко реагујемо... Можда смо због те своје особине и опстали. То су јако опасне ствари, поготово кад се сукоби потпирују из Београда. Нико не би смео да партијски интерес ставља изнад националног, а национални интерес је да Срби остану на Косову и да их Србија третира равноправно са осталим својим грађанима.

Српска листа је на протеклим парламентарним изборима узела девет од десет посланичких места резервисаних за Србе и очекују сличан резултат на локалним изборима.

То могу да остваре само крађом гласова. Они, у ствари, уопште не воде кампању, само се спремају да краду. Стално понављају да су они државни пројекат, али досад од њих ни једну нову идеју нисам чуо. Ако избори буду поштени, не могу да победе.

Како је међу косовским Србима примљена подршка Српске листе формирању владе Рамуша Харадинаја, у којој главну реч воде бивши команданти Ослободилачке војске Косова ?

Примљена је лоше. Прво морам да укажем да је од почетка било јасно да ће та "ратна коалиција" највероватније формирати владу, тако да је било довољно времена да се грађани и јавност припреме за тако нешто. Уместо тога, кренуле су приче да је Харадинај кољач и монструм, чак смо Француској увели дипломатске санкције због њега. А онда, одједном идемо у коалицију са Рамушом као премијером. Што је још горе, нису ни учествовали у преговорима о формирању владе, као да се подршка Срба подразумева,

Пише: Оливер Ивановић
уторак, 16 јануар 2018 12:02

уместо да су водили проактивну политику. Уместо што су чекали да се преговори заврше и да Беџет Пацоли промени страну, требало је одмах да истакну своје захтеве. Наш народ каже да се договор прави на дну њиве, а не на врху кад је све готово.

Србе на Косову треба да представљају способни, озбиљни политичари, а не партијски активисти. Није да способних нема, али кад погледате Српску листу, тамо нема ни једног професора универзитета, правника, инжењера, лекара... Људи који нису поштовани у својој средини не могу да рачунају да ће их поштовати Албанци и стране дипломате. Њих они једноставно игноришу, јер зашто би разговарали са њима кад се о свему одлучује у Београду? Сетите су како је претходна косовска влада сменила министра Јаблановића непуних месец дана након што је постављен, због једне неспретне изјаве, а Српска листа није учинила ништа да га заштити. Зашто тада нису иступили из коалиције? То што они раде није политика, него чиста импровизација.

Председник Вучић је подршку Харадинају образложио практичним разлозима, јер без уласка у владу Срби не би добили Заједницу српских општина

...

Харадинај је управо објавио да се формирање ЗСО одлаже за 2021. годину. О томе сам говорио још кад је потписан Бриселски споразум: они то једноставно неће спровести. Ако Иса Мустафа, који је имао значајну скупштинску већину, то није смео да уради, како очекујете да то спроведе Харадинај, који има већину од само пар посланика? Не мислите ваљда да ће да ризикује да му падне влада због неке ЗСО?

На албанској политичкој сцени влада став да Србима више не треба давати никакве уступке и да је сваки такав чин раван издаји. Тај став је веома изражен и у јавном мњењу: они просто неће да дозволе да Срби добију неку структуру која би стајала између централне власти и општина.

Због тога сам још 2014. из затвора апеловао да се одмах приступи формирању органа ЗСО, а не да се чека дозвола из Приштине. Реч је о нечему што је потписано у Бриселу и што је требало једнострано да применимо, као што смо једнострано применили неке друге ставке. Могу то да буду привремени органи, назовите их како хоћете, али треба да буду функционални. То је требало урадити из два разлога: да покажемо да нећемо одустати и да би се уштедело на времену, јер је реч о новој институцији која тек треба да се разради. И ако би се ЗСО сутра формирала, проћи ће године пре него што проради

Пише: Оливер Ивановић
уторак, 16 јануар 2018 12:02

пуним капацитетом јер треба институционално повезати све те општинске службе.

Да ли је уопште било мудро улазити у коалицију која је и међу самим Албанцима непопуларна због корупције и непотизма и која због танке већине и унутрашњих сукоба може да се распадне за пар месеци?

Није било мудро ући у било какву коалицију без неких гаранција. Они не само што нису учествовали у преговорима него ни од страног фактора нису добили гаранције да ће ЗСО бити формирана. Ако се коалиција распадне, никаква обећања која им је дао Харадинај неће више важити, јер ће доћи нова влада. Да су тражили гаранције од амбасадора најважнијих земаља, чланова Квинте у којој седи и представник Русије, то би нешто значило. Они такву гаранцију нису ни могли да траже јер их нико не схвата озбиљно.

Али Вучића схватају озбиљно и у Бриселу и у Москви и у Берлину, а сада се, ево, четири пута руковао са америчким председником Доналдом Трампом у Њујорку

**Зар то ништа не значи
?**

У овом случају не, јер се ради о ствари од локалног значаја, у коју централне владе неће да се петљају, већ то препуштају својим амбасадорима. Амбасадори земаља које су признале Косово су ту да развијају што боље односе са властима у Приштини, и они неће да их кваре због ЗСО. Једини начин да то питање ставите на дневни ред је да промените ситуацију на терену, односно да сами формирате ЗСО.

Имали смо вест да је и руски председник Владимир Путин преко своје странке (Јединствена Русија

**)
подржао улазак Српске листе у косовску владу**

То је била превара. Они су, у ствари, у делегацију СНС која је отпутовала у Москву уврстили човека из Српске листе, а онда то представили као подршку Путина уласку у

Пише: Оливер Ивановић
уторак, 16 јануар 2018 12:02

коалицију са Харадинајем и, што је још горе, подршку Путина Српској листи на локалним косовским изборима. Русија је преко свог Министарства иностраних послова ту "вест" одмах демантовала.

То је таква срамота да се не може речима описати. Пролазио сам пре неки дан поред споменика Шчедрину (руском конзулу који је почетком двадесетог века убијен на Косову) у Митровици и учинило ми се да се и он зацрвенео од стида. Нико нема право да се зарад јефтиних политичких поена поиграва са Русијом ни са било којом државом чија нам подршка треба.

Како вам изгледа Вучићев позив на унутрашњи дијалог о Косову?

Мислим да је то добра идеја, мада је могло и раније. Немам разлога да сумњам да ће тај дијалог бити отворен и свеобухватан као што је најављено, али мислим да није добро да буде временски ограничен. Косово је сувише осетљива тема да би се решавала на брзину. Сем тога, важно је да се укључе све странке, велике и мале, невладине организације, Црква... То је неопходно да би се спречило да садашња власт, а сутрашња опозиција, донесе неку одлуку коју ће нова власт поништити, па онда све из почетка. Потпуни консензус се никада неће остварити, али важно је да се што више политичких субјеката сложи. Управо су нас честе промене политике према Косову довеле до где смо стали.

Понављам да не треба журити, јер у овом тренутку ионако немамо озбиљног преговарачког партнера у Приштини пошто је тамошња власт нестабилна, и проћи ће бар година или две док се ствари не рашчисте. Ако будемо журили, једино чему можемо да се надамо је признање независности Косова.

Бриселу се, међутим, жури, а темпо нормализација односа са Косовом је одлучујући фактор у европским интеграцијама Србије

...

Да, али ми у процесу европских интеграција пре свега треба да се усредсредимо на унутрашње реформе, да уредимо државу тако да она личи на чланице ЕУ. Уосталом, и да сутра признамо Косово, у ЕУ свакако не бисмо ушли пре 2025. Према томе, чему одмах жртвовати нешто што је толико битно за наш идентитет само да бисмо после

Пише: Оливер Ивановић
уторак, 16 јануар 2018 12:02

годинама седели у магарећој клупи ЕУ?

Ви сте недавно изнели став да би најбоље било да се Косово решава по кипарском моделу. Зашто мислите да би то било прихватљиво за Брисел, када они стално понављају да неће нови Кипар у ЕУ ?

Кипарски модел није решење, али је добар начин да се приступи једном деликатном питању. Брзоплети потези би лако могли да доведу до неконтролисаног сукоба, а то никоме није у интересу.

Ја знам да они Косово виде као темпирану бомбу и хтели би да кроз процес нормализације што пре уклоне детонатор, али могло би да се деси да уместо детонатора изваде осигурач, па да дође до детонације. Не треба чачкати тако осетљиву ствар. А сем тога, све док је КФОР присутан, нема опасности да дође до озбиљног српско-албанског сукоба

Не видим ниједан озбиљан разлог да се постојеће стање, које није идеално али је стабилно, не одржава све док се не нађе трајно решење, па нека то траје још десет година ако треба. У ствари, жури се само појединим чланицама и неким бирократама у Бриселу, а ЕУ нема усаглашен став и неће га имати док све чланице не признају Косово.

Сами сте на почетку овог разговора указали да постоји разлог да се север Косова сам уруши, због лоше политике и тешке економске ситуације која подстиче исељавање . Да ли сте сигурни да ће за десет година на северу уопште бити довољно Срба да би се одржали као заједница ?

То је реална опасност, и ја овај интервју дајем у нади да ће га неко прочитати и да ће држава почети да третира Косово као стратешко, а не партијско питање. Општине на северу морале би да буду пример законитог рада и добре управе. Уместо тога, Влада Србије указом смењује ректора Универзитета, што нигде на свету није дозвољено. Одлазе интелектуалци, лекари, инжењери, јер не виде перспективу, а не виде је ни многи други.

In Memoriam - Страх Срба од екстремних Срба

Пише: Оливер Ивановић
уторак, 16 јануар 2018 12:02

У Београду као да не схватају да Срби на Косову, без обзира на унутра-шње разлике, нису и никада не могу да буду опозиција власти у Србији. Ако наставе да нас третирају као до сада, може да се деси да исцуримо, па ћемо сви бити у Србији, а Србија ће имати много озбиљнији проблем са Косовом. Крајње је време да престанемо да се играмо са озбиљним стварима.